

מסורת הש"ס

גב' מַסְנִיתִין נְמִי דִיקָא, לקמן זהאי פירקא: **אָף זאַוקף**. דליהו נמי מהני לחממא: **וּבְלַבַּד שְׁלָא יִקְשׁוּר לֹו מַסְרִינָן**. פייטר"ל דמיחזי כמי שרוצה להטעינו משוי: **רְאוּעָה חָסֵם וּזְבֹו**. פושל"א שנותנים שם שלא תרד האוּכֹף והמשוי על זאורה כשהיא יורדת לעמן והמסרך שלא תרד על זנבה כשהיא עולה על ההרים: **מִהוּ לִישָׁן מִרְדַּעַס**. ולא לנאט לרה"ר אלא בחצר ומפני האיניה: **ה"ג אִמֵּר לִיה מוֹסֵר אִרְל וְכִי מַה צִּין זֶה לְאוּכָף אִישְׁפִּיק אִישִׁיצִיה כו'**. כסבור הא דאישתיק משום דלא אשגח ביה דסצר אוּכֹף נמי שרי ואומיצייה מצרייתא דאסור ליטלה והשתא ליטול אמרת לא להניח מיצביאל דמי כאילו כרין להטעיניה משוי: **כְּרִיצִיה**. רב: **טַרְסַקְל**. סל מלא שעורים תולין לה זאורה ופיה נתון למוכו ואוכלת ותענוג בעלמא הוא שלא תטרח לשוח זאורה לארץ: **זַעַר**. של זינה: **מִרְדַּעַס מוֹסֵר**. דזערא היא הלך אורחה צהכי ולא משוי הוא: **(לשמעתא דרב דשרי צטרסקל: אַבָּא**. ס חצרי כמו אנרן אבא למלכא (בראשית מא): שמואל קרי אריון על שם שהיה צקי דצינין ופוטט כמלך השופט על הארץ. לשון ריכא **וּמִלָּן** (ב"צ דף ד.ז): **וְהָא רַב נְמִי אִמְרֵה**. דכיון דשרי צטרסקל כ"ש מרדעת: **מֵאִי שְׁנָא מֵאוּכָף**. שאסור ליטול וכ"ש להניחו: **דַּנְפִּיל מַמְיָאל**. דקתני מוליכו ומציאו לחצר והוא נופל מאליו: **לֵאלָן לַחממָה**. מרדעת כרין לחממה ומותר משום זער דזינה אצל נטילת אוּכֹף אינו אלא שילטנן שנתחממה ע"י משאוי שנשאה מנעוד יוס ואי לא שקיל ליה לא איכפת לן שהרי הוא ילטנן מאליו דלמרי אינשי וכו': **זִנְזַב שׁוּעַל**. שחולין לו צין עיניו שלא ישלוט בו עין: **וְהַרְוִיט**. לנזי: **צָכִים שְׁלו**. שחולין לו צלמתו לקבל זכ ולצדוק מנין ראיותיו שאינו נכשית לו: **צָכִים שְׁצַדְדִּיקָן**. לקבל חלז העוֹטֵף. אי נמי שלא ישרטו דדיהן על הקוּטִים שהיו דדיהן גסין: **נַחְסוּם שְׁצִפִּיה**. שחוסמין אותה שלא תרעה צצדות אחרים וכשמנגיעין למקום מרעיתם נוטלין אותה הימנה: **צַסְנַדְל שְׁצַרְגַּלִּיה**. שעושין לה סנדל של מתכת שלא ייקוּה דבָּנִים: **קַמְיַע**. כחז לרפואת חולי: **מוֹמַמָה**. שיפא כנר ג' פעמים: **וְזֶה חוֹמֵר צִבְהַמָּה מִנְאֻדָּס**. קס"ד השתא דאקמיע קאי דלמרינן לקמן צפרק צמה אשה יוצאה (ד' סא). שהאדס יוצא בקמייע מוממה. וכל הני דקתני לא תלא הנך דלאו שמירת גופה הוא אלא משאוי וסנדל משום דדילמא מישתליף ואתי לאתויי: **אָגַד שַׁעַל גַּבִּי הַמַּכָּה**. ליכא למימר אחי לאתויי: **קִישִׁינן שַׁעַל הַשְּׁצַר**. צהמה שנשצר צה עכס עושין לה דפין מכאן ומכאן וקושרים אותן שם והן מעמידין העכס שלא ינוד אנה ואנה עד שמתחצר: **וּבַשְׁלִיף הַמְדוּלְגַלָּה צַה**. שינתה מקפתה: **וּפּוֹקֵקִין לַהּ וּג**. אצל כשאינו פוקק אפי' בחצר לא תלא מפני שהעינבל צצמחה מקשקש ומוליד קול לכך פוקק צזמר

או צמוכין שלא יקשקש העינבל צצמחה: **וּג**. אישקלי"ט. עינבל צטדי"ל: **וּמַעֲטִילָה**. צלוחו וג בחצר אצל לא תלא צו לרה"ר כדמפרש לקמן צפרקין (דף נד): דמיחזי כמאן דאזיל לחינגא: **מֵאִי לֵאלוּ**. בסייחיס גדולים קאמר דזארחן אריון ואין להם זער לשוח ולאכול מע"ג הקרקע ותולה להן טרסקל לתענוג וקשיא לשמואל: **קַעֲטִים**. ארכובותיהן גצוהין וזארחן קטן יש להם זער לשוח ע"ג הקרקע ולאכול: **דומיא**

במה בהמה פרק חמישי שבת

נג.

וְהוּא שְׁקִשׁוּרָה לו מע"ש. רש"י פי' לקמן **ו** דצקשורה מע"ש הוא מלבוש החמור אצל צאינה קשורה מע"ש הוא משאוי^א ועוד יש לפרש דצאינה קשורה מע"ש מיחזי כמתכוין להוצאת המרדעת וה"ר פור"ם פירש דמיחזי כאילו מתכוין להוליך הצהמה למקום רחוק^ב: **אִילִימָא שְׁאִינָה קִשׁוּרָה** לו ב"ע

פְּשִׁיטָא. ולא צעי למפך דמרישא שמעינן לה דקתני צומן שהיא קשורה הא אינה קשורה לא דרך משניות כן ג'צמסת ע"ו (דף נה): אלו דברים אסורין צאכילה^א כצשים שדרך לתמ"ל לתוכן יין כו' וצסיפא (שם דף נט): קתני ואלו מותרים צאכילה כו' וכצשים שאין דרכן לתמ כו' וצפרק אלו טרפות (מולין דף נד). קתני אלו כשרות אע"ג דליכא מינייהו דשמעי' מרישא **ו** ואי"ת ונפשוט' מרישא^א דצקשורה מערב צצמ איירי מדאילנרין למיתמי צומן שהיא קשורה **ו** צלנלו הכי הוא ידעי' דאיירי צקשורה דאי צאינה קשורה פשיטא דאסור דילמא נפלה ואמי לאתויי דקאמר הכא אילימא כו' אלא ודאי צומן שקשורה מע"ש קאמר וי"ל דמרישא לא תפשוט דלצרצה ה"א דלהכי תנא צומן שהיא קשורה לאשמעי' דאפי' קשורה צצצת דאי לא תנא ליה ה"א דוקא צקשורה לו מע"ש אצל צקשורה צצצת לא קמ"ל להכי דייק מסיפא: **מַהוּ לִיתָן הַמִּרְדַּעַת ע"ג חמור בשבת**. ואין לאסור משום

דצהמה נשיצה כדצה הניטל כיון דיכול למוסעה ולהוליכו צכל מקום^א ורב אסי צר נתן דצעי אס אסור אין לפרש משום דמיחזי כרוצה להוליך הצהמה למקום רחוק^א דאי"ת היכי דייק דמאן דשרי טרסקל כ"ש מרדעת.^א ואין לפרש נמי דצעי למיכר בחצר אטו רה"ר כדאמר גצי אשה צפ' צמה אשה (לקמן דף סד): ^א דגצי צהמה לא גזרו דלמילא צקסומן גצי וגו ומטיילת עמו בחצר אלא נראה לר"י דטעמא משום טרחא דצצת ואע"ג דשריא קרנף צפ"צ דציצה (דף כג). התם יש לה זער ציותר אי"ל לא שרי אלא צי"ט אצל צצצת אסור:

אוּכָּף שַׁע"ג החמור. ואי"ת וימיר האוּכֹף ויער ויפול כדאמר צפ' **ו** כל כחצי גצי הימה צהממו טעונה טצל כו' וי"ל דהתם מיירי צשקין שחולל הצהמה להשקלקל אצל מנחתם האוּכֹף לא מוכל דהצמה להשקלקל לך לא תהיו: **תּוֹלִין טַרְסַקְל**. ואי"ת ותאסר משום דמתשמש צצצ"ח כי היכי דאסור להניח נר על גבי דקל צצצת **ו** משום דמתשמש צצמוצר וי"ל דהתם מנענע הענפים אצל הכא אינו מנענע הצהמה צך ורב אסי צרצי נתן דצעי למיכר **ו** אפסר משום דילמא אחי להשתמש צצצ"ח (ת"י):

אֲרִיּוֹן. שם מלך כדכתיב אריון מלך אלסר (בראשית יד) ונקטי' טפי משאר מלכים לפי שמוצלע צו לשון ארי: **דִּשְׁמַעֲיָה דְקָא מַסִּים בַּה בּו'**. אע"ג דקיי"ל **ו** כנצ צאיסורי היינו לגצי שמואל לחודיה אצל הכא ר' יוחנן דקיי"ל כוומיה לגצי רב קאי כשמואל וברייתא דאוּכֹף נמי קיימא כשמואל למאי דמשני כאן

לחממה כאן לננשה^א ומתני' דאין סכין ומפרסכין לצהמה דמייתי לקמן נמי פליגא ארצב דפירש צקונטרס: **מֵאִי אָו גַּבְדוּרִים** ובמשום תענוג. ואי"ת ומאי קושיא דילמא הכא מיירי צטרסקל שנתלה מע"ש אצל לתלות צצצת אפי' בחצר אסור ומירן דדייק^א מדנקט רה"ר גצי טרסקל טפי משאר כדולהו נמי צרה"ר איירי אלא נקט רה"ר^א דבחצר מותר צכל ענין:

כגון

עין מושפּט נר מצוה

בא א ב מיי פ"כ מהל' שבת הל' י סגנ לאין סה טוש"ע אי"ת סי' שה ספק ז:
כב ג מיי שה הל' יג
טוש"ע שם ספ"ח ח:
כג ד מיי שם טוש"ע שם ספק ט:
כד ה מיי שם טוש"ע שם ספק י:
כה ו מיי שם טוש"ע שם ספק יא:
כו ז שם ספק י:

➠➡➡

לעזי רש"י

^{פייטריש.ל. סבלון (רחמבת-חדת).}
^{פושיל"א. רחמבת-גנב.}
^{אישקלי"ט}
^{[אישקלי"טא]. וגו (פסוקין דר).}
^{בטרי"ל [בטרי"ל]. ענבל (לשון הפעמון).}

➠➡➡

מוסף רש"י

^{יישר. יפה תלמוד (לקמן סג).}
^{ספיר קאלמל (פסחים-גב חורין שח).}
^{אריון. לשון מלך כמו גור אריה ויחודה, להכי קרי ליה לשמאל אריון דקיי"ל הלכא כשמואל צינא, כי היכי דרינא דלמלותא דנא (מנחות דח).}
^{או על שם אריון מלך אלסר (בראשית יד) דהכחא טומי' צינא (חורין עו).}
^{ומטיילת עמו בחצר. דליכא מלאת העין (לקמן סד).}

➠➡➡

רב נסים גאון

ראיתי פירוש להרבה מן החכמים, מחט נקובה שנגבורה מלאכתא אם ניטל עוקצה טהורה, עוקצה החנובא שלה שהוא פי המוחט, או חרירה הוא קסוק הנקב, כבר אין לה תקנה וצאה מותרת כלי ותיאשוטו הבעלים ממנה, ולפיכך צנינו בה טהורה כי מעט שחטן עוקצה או חרירה אדם ודורקה לבין הגרושאות ותיאשו ממנה מלעשותה כלי וטהורה היא, ואם הייתה מחט שאינה נקובה ויש לה עוקץ וכבר שיפה אותה ומירקה ואע"פ שעיינין לא נקבה מפני שהיא ראויה ליתול בה את הקוקן הרי היא כהרות כלי וטמאה כמו הנקובה, לפי שהנקובה ראויה לתפירה והיא ראויה להוציא בה את הקוקן, וזו שרין בתורת טומאה כמו שאמרו אבל לענין טומאה דא ודא אחת היא, וכדומה לו אמרו בתוספתא [ב"ב דכ"ט פ"א] ואם מתחילה עשאו לכך אפילו פחות מיכן טמא, ובגמטרא אמרו [מש' ב"ב פ"ב ח"ג] אי זו היא בטמא כל שניטלו אותה, ואמרו בתוספתא [ב"ב דכ"ט פ"ג] ואם מתחילה עשאו לכך אפילו פחות מיכן טמא, ובגמטרא אמרו [מש' ב"ב פ"ב ח"ג] אי זו היא בטמא כל שניטלו אותה, ואמרו בתוספתא [ב"ב דכ"ט פ"ג] ואם מתחילה עשאו בלא אזניו נדוניות בחבית, ואשר אמרו בין נקובה ובין שאינה נקובה מותר לטלטלה בשבת, ולא אמרו נקובה אלא לענין שמואל בלבי דהו דחורגם אביי אליבא דרבה בגלומי, והוא ברוב חתך שראויה להעשות מחט, והואיל ויש לומר שאם ירצה בעלה לעשותה כלי יכול הוא לעשותה כמו שאמרו וימנין דמימליך עלה ומשוי לה כלי מותר לטלטלה בשבת ונחשוב אותה לענין טלטול כמו הכלים והיא כמו מחט נקובה לענין שבת, אבל לענין טומאה לא והרי היא בחוקת טהורה עד שיגמור מלאכתה ותהיה כלי, כמו שאמרו בתוספתא בסוף בבא קמא דכלים גולמי כלי מתכות הרי הן ככל הכלים אלא שהן טהורין.

